

EILA ALAHUHTA IN MEMORIAM

23.9.1926 – 25.4.2017

Professori emerita Eila Alahuhta kuoli 90-vuotiaana 25.4.2017 kotikaupungissaan Kauniaisissa. Hän oli kouluttautunut monipuolisesti. Jyväskylässä hän opiskeli ensin kansakoulunopettajaksi ja sittemmin erityisopettajaksi. Työskennellessään Oppilaskoti Toivolassa häntä alkoivat kiinnostaa lasten puheessa, kirjoittamisessa sekä lukemisessa ilmenevien häiriöiden mekanismit. Hän siirtyikin opiskelemaan logopediaa Helsingin yliopistoon, missä hän suoritti logopedian laudatur-opinnot vuonna 1972 sekä lisensiaattitutkinnon vuonna 1973. Sujuvan ranskan kielen hallinnan myötä Alahuhta perehtyi monien vierailujen myötä ranskalaiseen logopedian tutkimukseen ja käytäntöön. Molemmissa opinnäytetöissä hän perehtyi ranskalaisen Suzanne Borel-Maisonny'n testisarjan ominaisuuksiin ja testin käyttösovelluksiin kielenkehityksessään viivästyneiden lasten tutkimisessa. Näiden tutkimusten yhteydessä hän perehtyi tohtori R. Hussonin kuvaamaan aivotoiminnalliseen malliin, jonka mukaan hän selitti puhumisen, lukemisen ja kirjoittamisen häiriöiden yhteisiä mekanismeja. Tästä aihepiiristä hän myös väitteli tohtoriksi Helsingin yliopistossa vuonna 1976 väitöskirjallaan *On the defects of perception, reasoning and spatial orientation ability in linguistically handicapped children*.

Väitöksen jälkeen hän työskenteli pitkään Jyväskylän yliopistossa sekä dosenttina Helsingin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa. Aiempien tutkimustensa perusteella julkaistiin hänen muokkaamansa BMA-testi suomeksi vuonna 1978 ja ruotsiksi 1981. ITPA-testin ohella nämä olivat Suomessa tuohon aikaan ainoat lasten kielenkehityksen arviointivälineet.

Alahuhta nimitettiin 1.3.1984 Oulun yliopiston logopedian professoriksi. Tehtävä oli samalla koko pohjoismaiden ensimmäinen alan professuuri. Tässä tehtävässä hän toimi vuoteen 1993, jolloin hän jäi täysinpalvelleena eläkkeelle. Oulussa Alahuhta vastasi uuden oppiaineen kehityksestä ja tutkimustyön käynnistämisestä. Koska alan tutkijoita ei maassamme vielä tuohon aikaan ollut, käynnisti hän syventävien opintojen projekteina laajoja projekteja, joissa lukuisat opiskelijat keräsivät pro gradu -tutkielminaan aineistoa kielenkehityksen viivästyminen taustatekijöistä, kuulovikoihin liittyvistä kommunikoinnin ongelmista sekä äänihäiriöiden esiintyvyydestä monien eri ammattikuntien parissa. Hänen ansionaan voidaan pitää logopedian koulutuksen järjestämistä kurssimuotoisena läpi koko tutkinnon, mikä oli poikkeuksellista humanistisessa tiedekunnassa. Tuloksena oli, että opiskelijat valmistuivat kurseittain hyvin yhtenäisenä ryhmänä, mikä oli myös hyvin poikkeuksellista. Alahuhta toimi myös humanistisen tiedekunnan dekaanina ja vaikutti hyvin keskeisessä roolissa logopedian uusien tilojen rakentamiseen ja varustamiseen uudelle Linnanmaan kampukselle.

Eila Alahuhta piti uransa alusta saakka tärkeänä tieteidenvälisyyttä. Merkittävänä saavutuksena olikin hänen järjestämänsä symposium *Logopedia tieteiden välisessä yhteistyössä* syksyllä 1984. Hän onnistui saamaan tähän symposiumiin keskustelijoiksi 25 maamme eturivin tutkijaa niiltä tieteenaloilta, joita edelleen pidetään keskeisinä logopedian sidosryhminä.

Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys kutsui professori Eilan Alahuhdan kunniajäseneksi vuonna 1998.

